

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๒ สอบสวน (มาตรา ๑๒๐-๑๕๖)

อ.สันทนี ดิษยบุตร

ผู้อำนวยการสำนักงานยุทธศาสตร์กระบวนการยุติธรรม
สถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด

อัยการจะฟ้องคดีได้ ต้องมีการสอบสวนโดยชอบในความผิดนั้นก่อน

ม. 120

การสอบสวนโดยชอบ ต้องทำโดยพนักงาน
สอบสวนที่กฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่

ม. 2(6),18,19,20

ความผิดต่อส่วนตัวต้องมีคำร้องทุกข์ ม. 121, 2(4) (7)

ความผิดเกิดขึ้นในท้องที่เดียว
(ม. 18)

ความผิดเกิดขึ้นในหลายท้องที่
(ม. 19)

ความผิดเกิดขึ้นนอก
ราชอาณาจักร (ม. 20)

ผู้มีอำนาจสอบสวน
ม.18 วรรค 1, 2

ผู้มีอำนาจสอบสวน
ม.19 วรรค1

ผู้มีอำนาจสอบสวน
ม.20 วรรค1 ,2 ,5

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
ม. 18 วรรค3

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
ม. 19 วรรค2(ก) (ข)

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ
ม.20 วรรค1

ผู้ร้องทุกข์ต้องเป็นผู้เสียหาย
ม.2(4),4,5,6

เป็นคำร้องทุกข์ตามกฎหมาย
ม.2(7)

วิธีและลักษณะของคำร้องทุกข์
ม.123,124

มาตรา ๑๒๐ “ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล
โดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน”

มาตรา ๑๒๐ “ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาล โดยมีได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน”

มาตรา ๑๒๑ พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นคดีความผิดส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ

มาตรา ๒ (๖) “พนักงานสอบสวน” หมายความว่าเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

๑. ผู้สอบสวนมีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายให้ทำการสอบสวนได้ กล่าวคือ

๑.๑ พนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนต้องมีอำนาจสอบสวน ตามมาตรา ๑๘-๒๐

๑.๒ พนักงานสอบสวนผู้สรุปสำนวนทำความเห็นส่งพนักงานอัยการ ต้องเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๘ วรรค ๓ มาตรา ๑๕ วรรคท้าย หรือมาตรา ๒๐ วรรค ๑ แล้วแต่กรณี

๑.๓ ต้องมีการแจ้งข้อหาโดยชอบ ตามมาตรา ๑๓๔

๒. คดีความผิดต่อส่วนตัวต้องมีการร้องทุกข์โดยชอบ ตามมาตรา ๑๒๑ ประกอบมาตรา ๒ (๓)

อำนาจสอบสวน

มาตรา ๒ (๖) “พนักงานสอบสวน” หมายความว่าเจ้าพนักงานซึ่ง
กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน

มาตรา ๑๘ กรณีความผิดเกิดขึ้นในเขตท้องที่ใดเพียงแห่งเดียว

มาตรา ๑๙ กรณีความผิดเกิดขึ้นเกี่ยวพันกันในหลายท้องที่ หรือขณะ
กำลังเดินทาง

มาตรา ๒๐ กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำความผิดนอก
ราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๘ กรณีความผิดเกิดขึ้นในเขตท้องที่ใดเพียงแห่งเดียว

วรรคหนึ่ง ในท้องที่จังหวัดอื่น**นอกจากกรุงเทพมหานคร** พนักงานฝ่ายปกครองหรือนายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตน

วรรคสอง ในท้องที่**กรุงเทพมหานคร** นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไปมีอำนาจสอบสวนความผิดอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดภายในเขตอำนาจของตน หรือผู้ต้องหาที่มีที่อยู่หรือถูกจับภายในเขตอำนาจของตน

มาตรา ๑๕ กรณีความผิดเกิดขึ้นเกี่ยวพันกันในหลายท้องที่ หรือขณะกำลังเดินทาง

มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง “ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นการไม่แน่ว่าการกระทำผิดอาญาได้กระทำในท้องที่ใดในระหว่างหลายท้องที่
- (๒) เมื่อความผิดส่วนหนึ่งกระทำในท้องที่หนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งในอีกท้องที่หนึ่ง
- (๓) เมื่อความผิดนั้นเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องกันในท้องที่ต่างๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป
- (๔) เมื่อเป็นความผิดซึ่งมีหลายการกระทำลงในท้องที่ต่างๆ กัน
- (๕) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้ต้องหากำลังเดินทาง
- (๖) เมื่อความผิดเกิดขึ้นขณะผู้เสียหายกำลังเดินทาง

พนักงานสอบสวนในท้องที่หนึ่ง ท้องที่ใดที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้”

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

คือ พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นผู้ทำสำนวน สรุปผลการสอบสวน และทำความเข้าใจตามท้อง
สำนวนการสอบสวนว่าควรส่งฟ้องหรือไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วย
สำนวนการสอบสวน

พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ กรณีความผิดเกิดขึ้นในเขตท้องที่เดียว

มาตรา ๑๘ วรรคสาม “ ภายใต้อำนาจแห่งบทบัญญัติ ในมาตรา ๑๕ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ ความผิดอาญาได้เกิดในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติให้เป็นหน้าที่พนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนความผิดนั้นๆ เพื่อดำเนินคดี เว้นแต่เมื่อมีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความสะดวก จึงให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ผู้ต้องหา มีที่อยู่หรือถูกจับเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการสอบสวน”

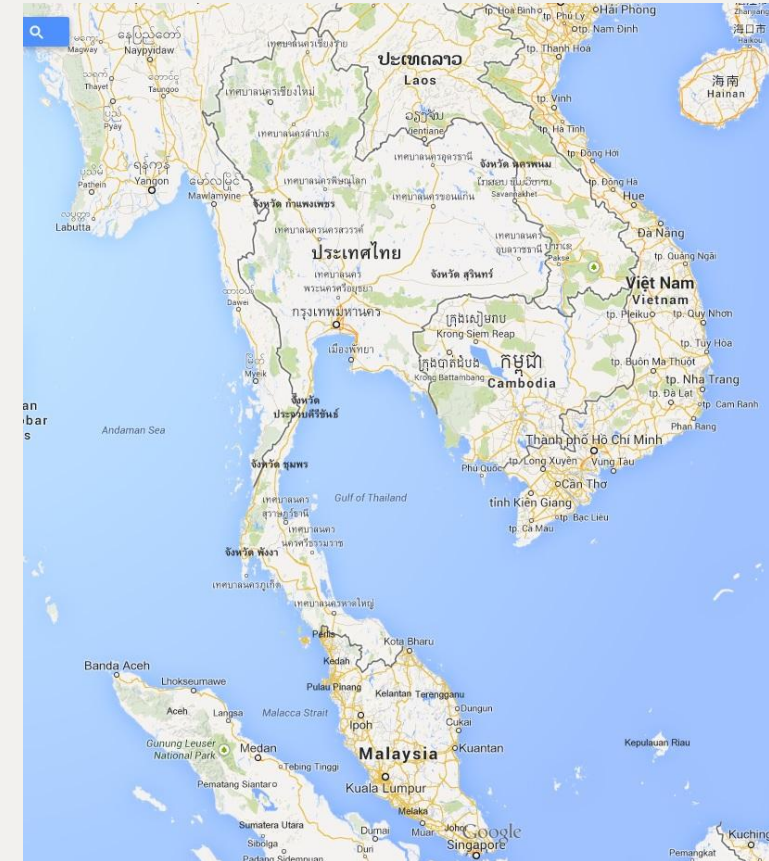
พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ กรณีความผิดเกิดขึ้นเกี่ยวพันหลายท้องที่

มาตรา ๑๕ วรรคสอง

- (ก)กรณีจับผู้ต้องหาได้แล้ว : พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ คือ พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่จับได้ อยู่ในเขตอำนาจ
- (ข)กรณีจับผู้ต้องหายังไม่ได้: พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ คือ พนักงานสอบสวนซึ่งท้องที่ที่พบการกระทำผิดก่อน อยู่ในเขตอำนาจ

กรณีความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง “ถ้าความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้”

มาตรา ๑๒๕

ให้ทำการสอบสวนรวมทั้งการชันสูตรพลิกศพ ในกรณีที่ความตายเป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยการชันสูตรพลิกศพ **ถ้าการชันสูตรพลิกศพยังไม่เสร็จ ห้ามมิให้ฟ้องผู้ต้องหา**
ยังศาล

มาตรา ๑๓๑

ให้พนักงานสอบสวนรวบรวม**หลักฐานทุกชนิด** เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกลงโทษ เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็น**ความผิด** หรือ**ความบริสุทธิ์**ของผู้ต้องหา

Note

- การรวบรวมพยานหลักฐานเป็น **ดุลยพินิจของพนักงานสอบสวน** ดังนั้น การที่พนักงานสอบสวน ไม่ได้ ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ไม่ยึดทรัพย์สินบางอย่างมาเป็นพยานหลักฐาน ไม่เรียกพยานบุคคลบางคนมาสอบปากคำ ก็ไม่ถือว่าเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ

พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์

- การตรวจพิสูจน์ **บุคคล วัตถุหรือเอกสาร** โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง ไม่ต้องได้รับความยินยอม
- การตรวจพิสูจน์ **บุคคล** โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ต้องคู่อัตราโทษ ด้วย กล่าวคือ ความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี อยู่ในบังคับตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคหนึ่ง แต่ถ้ามี **อัตราโทษจำคุก** อย่างสูงเกินสามปีต้องดำเนินการตาม มาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง

การตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๑๓๑/๑ วรรคสอง

- ในความพิดอาญาที่มีโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี
- เฉพาะการขอให้เก็บตัวอย่างจากร่างกายของบุคคลเท่านั้น
- ต้องทำโดยแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญ
- ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุด และต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น
- ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ถ้าบุคคลเหล่านั้นไม่ยินยอม โดยไม่มีเหตุอันสมควร พนักงานสอบสวนก็ไม่มีอำนาจตรวจพิสูจน์ แต่จะก่อให้เกิดข้อสันนิษฐานเป็นผลเสียแก่ฝ่ายที่ไม่ยินยอมให้ตรวจพิสูจน์

- ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนตักเตือน พุดให้ท้อใจหรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อ ป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำซึ่งอยากระให้ด้วยความเต็มใจ (มาตรา ๑๓๓วรรคสาม)
- การสอบปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิงในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ให้ทำโดยพนักงานสอบสวนหญิง เว้นแต่ผู้เสียหายยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น (มาตรา ๑๓๓ วรรคสี่)

การสอบปากคำเด็กในชั้นสอบสวน

- การสอบปากคำ เด็กในฐานะผู้เสียหายหรือพยาน (มาตรา ๑๓๓ ทวิ)
- การสอบปากคำเด็กในฐานะผู้ต้องหา (มาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบ ๑๓๓ ทวิ)

การนับอายุเด็กที่อายุไม่เกินสิบแปดปี

- ให้เริ่มนับตั้งแต่วันเกิด ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖ และต้องนับวันเกิดเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยระยะเวลาจะสิ้นสุดลงใน วันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งสัปดาห์ เดือน หรือปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๕ ดังนั้น จึงมีอายุครบ ๑๘ ปี บริบูรณ์ในวันก่อนวันคล้ายวันเกิดปีที่สิบแปด

ตัวอย่าง เด็กเกิดวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ จะมีอายุครบ ๑๘ ปี บริบูรณ์ในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ หาก เหตุเกิดในวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘ แต่มาถามปากคำเด็กในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๘ ไม่ต้องดำเนินการตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๓ ทวิ ไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็น ผู้เสียหาย พยาน หรือผู้ต้องหาก็ตาม

การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี

1. คดีที่มีฐานความผิดที่ระบุไว้ ตามมาตรา 133 ทวิ วรรคหนึ่ง หรือคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุกซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปีร้องขอ
2. การถามปากคำต้องแยกกระทำเป็นส่วนสำคัญในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
3. ต้องมีนักจิตวิทยา หรือ นักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วย เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่ง ซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนบุคคลดังกล่าวได้ ตามมาตรา 133 ทวิ วรรคท้าย
4. เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้ทราบถึงสิทธิดังกล่าวข้างต้น
5. ต้องจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน

ฐานความผิดตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ

คดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดฐานกรรโชกชิงทรัพย์ และ ปล้นทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ **หรือ** คดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ซึ่งผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ

* ** คดีความผิดอื่นที่มีโทษจำคุก หากผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี **ไม่**ร้องขอให้ใช้วิธีการสอบปากคำสำหรับเด็ก หรือคดีที่มีเพียงโทษปรับสถานเดียว ก็ไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ

การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก

- มาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบมาตรา ๑๓๓ ทวิให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวนผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

การถามปากคำผู้ต้องหาเพิ่มเติม

- ในกรณีที่ต้องมีการสอบสวนหรือถามปากคำผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี **เพิ่มเติม** ก็ **ต้องดำเนินการ** ตามมาตรา ๑๓๔/๒ ประกอบมาตรา ๑๓๓ ทวิ **ทุกครั้ง** ไม่มีข้อยกเว้น

การให้ผู้เสียหายหรือพยานเด็กชี้ตัวบุคคลใด พนักงานสอบสวนต้องดำเนินการตาม มาตรา ๑๓๓ ตี ดังนี้

- ประการที่ ๑ ต้องจัดให้มีการชี้ตัวบุคคลในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้บุคคลที่จะถูกชี้ตัวนั้นเห็นตัวเด็ก
- ประการที่ ๒ ให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการ ร่วมอยู่ด้วยในการชี้ตัวบุคคลนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจหาหรือรอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้และเด็กไม่ประสงค์จะให้มีหรือรอบบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

การสอบสวนเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ในฐานะผู้ต้องหา

การถามเรื่องทนายความ

- มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหาอายุไม่เกินสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถาม คำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายความให้

ข้อสังเกต ๑ พนักงานสอบสวนต้องสอบถามเรื่องทนายความ**ทุกคนดี**

ข้อสังเกต ๒ อายุของเด็กใน**วันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา** ไม่ใช่วันที่กระทำความผิด

- คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๓๒/๒๕๔๘ ก่อนเริ่มการสอบสวน หากผู้ต้องหาไม่เกินสิบแปดปี พนักงานสอบสวนต้องถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีพนักงานสอบสวนต้องจัดหาทนายความไว้ แต่**ในคดีนี้ในวันที่พนักงานสอบสวนเริ่มถามคำให้การจำเลย จำเลยมีอายุเกินสิบแปดปีแล้ว** พนักงานสอบสวนจึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๔ ทวิ (ปัจจุบัน มาตรา ๑๓๔/๑) แต่ประการใด

ข้อสังเกต ๓ ถ้าผู้ต้องหาไม่มีทนายความ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาทนายความให้ โดยไม่ต้องดูว่าผู้ต้องหาต้องการหรือไม่

การรับฟังสื่อภาพและเสียงเสมือนหนึ่งเป็นคำเบิกความของเด็ก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๑๑/๒๕๕๒

โจทก์ไม่สามารถนำผู้เสียหายที่ ๑ มาเบิกความเป็นพยาน เนื่องจากผู้เสียหายที่ ๑ ย้ายที่อยู่หาตัวไม่พบ คำให้การของผู้เสียหายที่ ๑ ในชั้นสอบสวนแม้เป็นพยานบอกเล่า แต่ผู้เสียหายที่ ๑ ได้ให้การต่อพนักงานสอบสวน นักจิตวิทยาและพนักงานอัยการ โดยมีการบันทึกภาพและเสียงไว้ตามแถบวีดีทัศน์วัตถุพยานหมาย ว.จ.๑ อันเป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ ศาลย่อมรับฟังสื่อภาพและเสียงคำให้การของผู้เสียหายที่ ๑ ได้เสมือนหนึ่งเป็นคำเบิกความของผู้เสียหายที่ ๑ ในชั้นพิจารณาของศาลประกอบพยานหลักฐานอื่นของโจทก์ได้ ตามมาตรา ๑๗๒ ตีรวรรคท้าย และมาตรา ๒๒๖/๓ วรคสอง (๒)

การสอบสวนผู้ต้องหา

พนักงานสอบสวนจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงและข้อหา

มาตรา ๑๓๔ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหา พนักงานสอบสวน
เอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง
ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
การกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๘/๒๕๖๖ เมื่อแจ้งข้อหาอันเป็นหลักแห่งความผิดแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อหาอันเกี่ยวพันกันด้วยอีก พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจสอบสวนความผิดทุกข้อหาได้ เมื่อพนักงานสอบสวน**แจ้งข้อเท็จจริง**เกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด **และแจ้งข้อหากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัสตาม ป.อ. มาตรา ๓๐๐ แล้ว** แม้ไม่แจ้งข้อหาว่ากระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา ๒๕๑ ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวพันกัน พนักงานสอบสวน**ก็มีอำนาจสอบสวน**ความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ถือได้ว่าเป็นการสอบสวนความผิดฐานนี้แล้ว

แต่ถ้าเป็นความผิดที่ไม่เกี่ยวเนื่องกัน หรือมีเนื้อหาต่างกัน เป็นคนละเรื่อง จะต้องแจ้งทุกข้อหา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๔๒๓/๒๕๕๔ พนักงานสอบสวนในคดีนี้สอบสวนจำเลยทั้งสองเฉพาะแต่ในข้อหาร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๑๐ เม็ด ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและร่วมกันจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๑๐ เม็ด ดังกล่าวให้แก่ผู้มีชื่อในราคา ๑,๐๐๐ บาท ตามฟ้องข้อ ๑ ก. บางส่วน และข้อ ๑ ก. เท่านั้น ในชั้นสอบสวนจำเลยทั้งสองไม่ได้ถูกแจ้งข้อหาจากพนักงานสอบสวนในข้อหาตามฟ้องข้อ ๑ ก. บางส่วน และข้อ ๑ ข. ว่าร่วมกันมีเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๔ เม็ด ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่าย ปราบกฏตามบันทึกคำให้การของจำเลยทั้งสองในชั้นสอบสวน ดังนี้เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพนักงานสอบสวนไม่ได้สอบสวนจำเลยทั้งสองในข้อหา มีเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๔ เม็ด ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๔ เม็ดดังกล่าวให้แก่ผู้มีชื่อ พนักงานอัยการจึงต้องห้ามไม่ให้ฟ้องจำเลยทั้งสองในข้อหา มีเมทแอมเฟตามีน จำนวน ๔ เม็ด ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่าย

คดีที่รัฐต้องจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหา (ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิปฏิเสธ)

ได้แก่ คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต และ คดีที่ผู้ต้องหาไม่เกินสิบแปดปีในวันที่
พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา

มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคหนึ่ง ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหาไม่เกิน
สิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวน
ถามผู้ต้องหาว่ามีทนายความหรือไม่ **ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายความให้**

คดีที่รัฐต้องจัดหาทนายความให้หากผู้ต้องหาประสงค์ (ผู้ต้องหาไม่มีสิทธิปฏิเสธ)

ได้แก่ คดีที่มีอัตราโทษจำคุก และผู้ต้องหาต้องการทนายความ

มาตรา ๑๓๔/๑ วรรคสอง ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่า มีทนายความหรือไม่ **ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความ** ให้รัฐจัดหาทนายความให้

ผลของการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔/๑ เป็นไปตาม มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย

กล่าวคือ จะรับฟังถ้อยคำในชั้นสอบสวนของผู้ต้องหาเป็นพยานหลักฐานในการ พิสูจน์ความผิดไม่ได้ แต่ไม่ทำให้การสอบสวนเสียไปทั้งคดี

การไม่จัดหาทนายความให้นั้น มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย คงห้ามมิให้ใช้เป็น
พยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาที่ให้ถ้อยคำเท่านั้น แต่ไม่ได้ห้ามใช้
เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลยอื่นด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๔๕/๒๕๕๘ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคสาม กำหนดไว้ว่าถ้อยคำใด ๆ
ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๑ ในเรื่องการสอบถามและจัดหาทนายความให้แก่
ผู้ต้องหาจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ต้องหานั้น ไม่ได้เท่านั้น แต่หาได้มี
บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ ที่ห้ามมิให้นำคำให้การชั้นสอบสวนของผู้ต้องหาในลักษณะดังกล่าวมาเป็น
พยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของบุคคลอื่นหรือจำเลยอื่น ในคดีแต่ประการใดทั้งสิ้น ดังนั้น
คำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยจึงสามารถนำมาเป็นพยานหลักฐานประกอบในคดีเพื่อพิสูจน์ความผิด
ของจำเลยอื่นได้

ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้ารับฟังการสอบปากคำตน ตามมาตรา ๑๓๔/๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๑๕/๒๕๕๐ แม้ มาตรา ๗/๑ (๒) จะบัญญัติให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบสวนปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน และมาตรา ๑๓๔/๓ บัญญัติว่าผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ และมาตรา ๑๓๔/๔ (๒) บัญญัติในเรื่องการถามคำให้การผู้ต้องหานั้นให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่าผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ก็ตาม

แต่ในบทบัญญัติของมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย ก็บัญญัติไว้แต่เพียงว่า ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๓ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้เท่านั้น ดังนั้น แม้พนักงานสอบสวนจะไม่ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นก็ทำให้การสอบสวนคดีไม่ชอบแต่อย่างใดไม่

การแจ้งสิทธิในชั้นสอบสวนแก่ผู้ต้องหา

มาตรา ๑๓๔/๔ ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า

(๑) ผู้ต้องหาสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

(๒) ผู้ต้องหาสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้

เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้บันทึกไว้

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่งหรือก่อนที่จะดำเนินการตามมาตรา ๑๓๔/๑ มาตรา ๑๓๔/๒ และมาตรา ๑๓๔/๓ จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้

ผลของการฝ่าฝืนมาตรา ๑๓๔/๔ วรรคหนึ่ง เป็นไปตาม มาตรา ๑๓๔/๔ วรรคท้าย

กล่าวคือ จะรับฟังถ้อยคำเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้
แต่ไม่ทำให้การสอบสวนไม่ชอบ พนักงานอัยการจึงยังมีอำนาจฟ้อง

ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนกระทำการโดยมิชอบเพื่อจูงใจผู้ต้องหา

มาตรา ๑๓๕ ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลัง บังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใด ๆ ในเรื่องที่ต้องหานั้น

การฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๓๕ นี้ มีผลเพียง**ใช้เป็นหลักฐาน**
ยันผู้ต้องหาในการพิจารณาไม่ได้ เพราะเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้น
โดยมิชอบตามมาตรา ๒๒๖ แต่ไม่มีผลทำให้เป็นการสอบสวนไม่ชอบ
พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๒๐/๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๕ เพียงแต่ห้ามไม่ให้พนักงานสอบสวนทำหรือ จัด
ให้ทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการล่อลวง หรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญากับผู้ต้องหาเพื่อจูงใจให้การ อย่างไร
ในเรื่องที่ต้อนหานั้นเท่านั้น หากพนักงานสอบสวนทำการฝ่าฝืน ก็มีผลเพียงว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าว
นั้นใช้เป็นหลักฐานยันผู้ต้องหาในการพิจารณาไม่ได้ตามมาตรา ๑๓๔ **ไม่มีผลถึงกับทำให้การสอบสวน**
ไม่ชอบและโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

พนักงานสอบสวนส่งสำนวนและพนักงานอัยการส่งสำนวน (มาตรา ๑๔๐-๑๔๕/๑)

เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน เห็นว่า**การสอบสวนเสร็จแล้ว**

(๑) ถ้า**ไม่ปรากฏว่า**ผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด (มาตรา ๑๔๐ (๑))

(๒) ถ้า**รู้ตัว**ผู้กระทำความผิด (มาตรา ๑๔๐(๒), ๑๔๑-๑๔๔)

มาตรา ๑๔๐ (๑) กรณีไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด

ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- กรณีที่ ๑ เมื่อความผิดนั้น มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี
 - ให้พนักงานสอบสวน **งดการสอบสวน** และบันทึกเหตุที่ตนนั้นไว้แล้ว
 - **ส่งบันทึกพร้อมสำนวน** ไปยังพนักงานอัยการ
- กรณีที่ ๒ เมื่อความผิดนั้น มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่า ๓ ปี
 - ส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ **พร้อมทั้งความเห็น** ที่ควรให้งดการสอบสวน

มาตรา ๑๔๐ (๒) กรณีรู้ตัวผู้กระทำความผิด

แบ่งพิจารณา ดังนี้

- กรณีที่ ๑ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้

พิจารณาประกอบกับ มาตรา ๑๔๑

- กรณีที่ ๒ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก

พิจารณาประกอบกับ มาตรา ๑๔๒ , ๑๔๓, ๑๔๔

กรณีที่ ๑ รู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ (มาตรา ๑๔๑)

ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบทำความเห็นว่าควรส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ

- ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่า**ควรส่งไม่ฟ้อง** ให้ยุติการสอบสวน โดย(พนักงานอัยการ)ส่งไม่ฟ้องและให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ

- ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า**ควรสอบสวนต่อไป** ก็ให้ส่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น

- ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า**ควรส่งฟ้อง** ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

กรณีที่ ๒ รู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก (มาตรา ๑๔๒)

ให้พนักงานสอบสวน**ทำความเข้าใจ**ว่าควรส่งฟ้องหรือส่งไม่ฟ้อง**ส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน**

- ในกรณีที่เสนอความ**เห็นควรส่งไม่ฟ้อง** ให้**ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็น**ไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราวถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

- ในกรณีที่เสนอความ**เห็นควรส่งฟ้อง** ให้พนักงานสอบสวน**ส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหา**ไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว หรือผู้ต้องหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป

- แต่ถ้าเป็น**ความผิด ซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้** และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเปรียบเทียบนั้นแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งไปให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

ข้อยกเว้นที่พนักงานสอบสวนไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาไปพร้อมกับ
สำนวน ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง (มาตรา ๑๔๒ วรรคสาม)

- กรณีที่ ๑ ผู้ต้อนหานั้นถูกขังอยู่แล้ว

หมายถึง กรณีที่ผู้ต้อนหานั้นถูกขังอยู่ในอำนาจของศาลแล้ว และถูกขังอยู่ในเขตศาลที่จะฟ้อง
คดีนั้นเอง ไม่ใช่ขังอยู่ในเขตอำนาจของศาลอื่น

- กรณีที่ ๒ ผู้ต้อนหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไป

หมายถึง กรณีที่ผู้ต้อนหาซึ่งถูกแจ้งข้อหาได้หลบหนีไปในตอนเสนอความเห็นสั่งฟ้อง
พนักงานสอบสวนไม่จำเป็นต้องส่งตัวผู้ต้อนหาไปยังพนักงานอัยการ

การสั่งคดีของพนักงานอัยการ (มาตรา ๑๔๓)

เมื่อพนักงานอัยการได้รับสำนวนแล้ว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้า(พนักงานอัยการ)ไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งฟ้องและแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหาเพื่อฟ้องต่อไป

(๒) ในกรณีมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งไม่ฟ้อง

ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ

(ก) สั่งตามที่เห็นควร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป

(ข) วินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลขัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นตามนั้น

ในคดีฆาตกรรม ซึ่งผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย หรือตายในระหว่างความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษาการแทนเท่านั้นมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

มาตรา ๑๔๓ วรรคท้าย

“คดีฆาตกรรม” แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

(๑) คดีที่ผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย หรือ

(๒) คดีที่ผู้ตายถูกฆ่าตายในระหว่างความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่
ผลทางกฎหมาย **อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน** เท่านั้น มีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

คดีฆาตกรรม หมายถึง คดีความผิดฐานฆ่าผู้อื่น **โดยเจตนา** เท่านั้น ส่วนกรณีความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๔๓ วรรคท้าย พนักงานอัยการทั่วไปมีอำนาจสั่งคดี

กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช่คำสั่งของอัยการสูงสุด ให้ส่งสำนวนพร้อมคำสั่งไปยังบุคคล ดังต่อไปนี้

กรณีที่ ๑ การสอบสวนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตำรวจ (มาตรา ๑๔๕/๑ วรรคหนึ่ง)

- ในกรุงเทพมหานคร ส่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- ในจังหวัดอื่น ส่ง ผู้บัญชาการหรือรองผู้บัญชาการ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

กรณีที่ ๒ การสอบสวนซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานตำรวจ (มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง)

- ในกรุงเทพมหานคร ส่ง ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
- ในจังหวัดอื่น ส่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด

กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง และ คำสั่งนั้นไม่ใช่คำสั่งของอัยการสูงสุด

- ไม่ตัดอำนาจของพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดตามมาตรา ๑๔๓
(วรรคหนึ่ง ตอนท้าย ของมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑)
- ถ้าบุคคลดังกล่าว**มีความเห็นแย้ง**คำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อม
ความเห็นที่แย้งไปยัง**อัยการสูงสุดเพื่อชี้ขาด** แต่หาก
 - คดีจะขาดอายุความ หรือ
 - มีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง
ให้ฟ้องคดีตามความเห็นไปก่อน
(วรรคสองของมาตรา ๑๔๕ และมาตรา ๑๔๕/๑)
- นำไปบังคับในกรณีที่พนักงานอัยการจะอุทธรณ์ ฎีกา หรือถอนฟ้อง ถอน
อุทธรณ์และถอนฎีกา โดยอนุโลม (วรรคท้ายของมาตรา ๑๔๕ และมาตรา
๑๔๕/๑)

มาตรา ๑๔๗ คำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดี

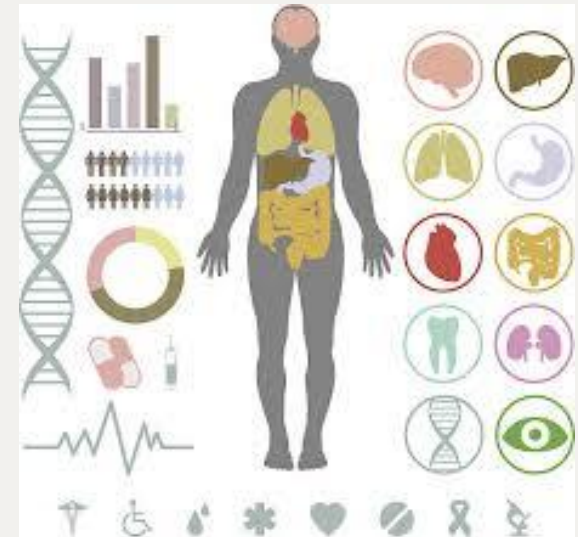
เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการ
สอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะ
ได้พยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะทำให้ศาล
ลงโทษผู้ต้องหา นั้นได้

การชั้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๔๘-๑๕๖)

แบ่งแยกพิจารณา ดังนี้

- กรณีที่ต้องมีการชั้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๔๘)
- วิธีการชั้นสูตรพลิกศพ การยื่นคำร้องให้ศาลทำการไต่สวนชั้นสูตรพลิกศพ และการทำสำนวนการสอบสวน (มาตรา ๑๕๐)
- ความผิดเกี่ยวกับการชั้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๔๙, ๑๕๐ ทวิ)

กรณีที่ต้องมีการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๔๘ วรรคหนึ่ง)

เมื่อปรากฏ**แน่ชัด**หรือมี**เหตุอันควรสงสัย**

๑. ตายโดยผิดธรรมชาติ

๒. ตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน (ไม่ว่าจะตายโดยผิดธรรมชาติหรือไม่)

การตายโดยผิดธรรมชาติ (มาตรา ๑๔๘ วรรคสอง)

- (๑) ฆ่าตัวตาย
- (๒) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย ยกเว้น กรณีการตายโดยการประหารชีวิต
- (๓) ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
- (๔) ตายโดยอุบัติเหตุ
- (๕) ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ

ในกรณีที่ความตายเกิดขึ้น โดย**การกระทำของเจ้าพนักงาน**ซึ่งอ้างว่าปฏิบัติตามหน้าที่ หรืออยู่ใน**ระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน** (มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม)

- ความตายอาจเกิดจากการกระทำของเจ้าพนักงานโดยเจตนา ไม่เจตนา หรือประมาทก็ได้ เช่น ขับรถไล่ตามจับคนร้ายแล้วเฉี่ยวชนผู้อื่นถึงแก่ความตาย
- หากผู้ตายถึงแก่ความตายในขณะที่อยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานแล้ว แม้ผู้อื่นที่ไม่ใช่เจ้าพนักงานจะเป็นผู้ทำให้ตายหรือป่วยตายเองโดยไม่มีผู้ใดทำให้ตาย ก็เข้าหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสาม
- การ**ตายโดยพิศุทธิมชาติทั่วไป** ถ้าไม่ใช่ความตายที่เกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานฯ หรือตายในระหว่างที่อยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน **ไม่ต้องมีการไต่สวนชั้นสูตรพลิกศพ**ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคห้า

วิธีการชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๕๐, ๑๕๑, ๑๕๒)

๑. กรณีเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติ (มาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง)

- ผู้ทำการชันสูตร : พนักงานสอบสวนและแพทย์
- พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึก และให้แพทย์ทำรายงานภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่อง (ขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็น)
- หน้าที่พนักงานสอบสวน : ต้องแจ้งผู้มีหน้าที่ไปทำการชันสูตรพลิกศพทราบ และแจ้งสามีภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล หรือญาติของผู้ตายอย่างน้อย ๑ คน เท่าที่จะทำได้ (มาตรา ๑๕๐ วรรคสอง)
- ในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการ พนักงานอัยการส่งสำนวนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา ๑๕๖) [สำนวนชันสูตรพลิกศพ]

วิธีการชั้นสูตรพลิกศพ
การยื่นคำร้องให้ศาลทำการ
ไต่สวนชั้นสูตรพลิกศพ
และการทำสำนวนการ
สอบสวน (สำนวนชั้นสูตร
พลิกศพ)

๒. กรณีที่ความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ (มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม)

- ผู้ทำการชั้นสูตร : พนักงานสอบสวน แพทย์ตามวรรคหนึ่ง พนักงานอัยการ และพนักงานฝ่ายปกครองตำแหน่งตั้งแต่ระดับปลัดอำเภอ หรือเทียบเท่าขึ้นไปแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่
- เมื่อชั้นสูตรพลิกศพแล้ว พนักงานสอบสวนต้องแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมทำสำนวนชั้นสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๕๐ วรรคสี่)
- ระยะเวลา : ต้องทำให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง (ขยายได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน) (มาตรา ๑๕๐ วรรคสี่)

การชันสูตรพลิกศพ

มาตรา ๑๔๘

ตายโดยผิดธรรมชาติ

มาตรา ๑๕๐ วรรคหนึ่ง

มิได้เป็นผลแห่งการ
กระทำผิดอาญา

ผู้ว่าราชการจังหวัด
มาตรา ๑๕๖

ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
ซึ่งเป็นความผิดอาญา

ตายโดยการ
กระทำของ
บุคคลทั่วไป

คดีอาญาทั่วไป
มาตรา ๑๔๐ - ๑๔๒

ตายโดยการ
กระทำของ
เจ้าพนักงานฯ

มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม

ทำสำนวนชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๕๐ วรรคสี่)

ไต่สวนการตาย (มาตรา ๑๕๐ วรรคห้า)

ส่งสำนวนการไต่สวนของศาล (มาตรา ๑๕๐ วรรคสิบเอ็ด)

ทำสำนวนสอบสวน
มาตรา ๑๕๕/๑

คดีอาญาทั่วไป
มาตรา ๑๔๐ - ๑๔๒

คดีฆาตกรรม
มาตรา ๑๔๓ วรรคสาม

ตายในระหว่างอยู่ในความ ควบคุมของเจ้าพนักงานฯ

มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม

ทำสำนวนชันสูตรพลิกศพ (มาตรา ๑๕๐ วรรคสี่)

ไต่สวนการตาย (มาตรา ๑๕๐ วรรคห้า)

ส่งสำนวนการไต่สวนของศาล (มาตรา ๑๕๐ วรรคสิบเอ็ด)

มิได้เป็นผลแห่งการ
กระทำผิดอาญา

ผู้ว่าราชการจังหวัด
มาตรา ๑๕๖

ทำสำนวนสอบสวน
มาตรา ๑๕๕/๑

คดีอาญาทั่วไป
มาตรา ๑๔๐ - ๑๔๒

คดีฆาตกรรม
มาตรา ๑๔๓ วรรคสาม

THANK YOU

